

- по-перше, оперативне керування евакуацією цивільного населення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей та сприяння процесам забезпеченням гуманітарною допомогою в Україні (першочергово: жінки з дітьми, офіційні опікуни дітей та осіб з інвалідністю, які потребують допомоги в різних містах України);

- по-друге, консультаційна діяльність, а саме надання широкого кола юридично-консультаційних послуг для громадян, іноземців та осіб без громадянства, що на законних підставах знаходяться на території України та в умовах воєнного часу зіткнулися із юридичними питаннями пов'язаними із мобілізацією, перетинанням державного кордону громадянами України, дозволом на вивіз спільної дитини за кордон, отриманням статусу ВПО та отримання державної допомоги;

- по-третє, гуманітарна діяльність, яка включає в себе координацію забезпечення доставки гуманітарної допомоги по всіх областях;

- по-четверте, волонтерська допомога, як сервіс, який збирає можливості волонтерства з цілої України та допомагає громадянам нашої держави.

Варто зауважити, що мультидисциплінарна взаємодія волонтерських та благодійних організацій з метою розширення можливостей волонтерського сектору породжує добрі справи, має велику силу та прагнення дати можливість кожному відчувати її змінотворчий ефект в умовах війни.

Література

1. Алексєєнко, Т. Ф. (2020). Вимушені переселенці як соціальна проблема глобалізованого світу й сучасної України та об'єкт соціально-педагогічної підтримки. Т. Ф. Алексєєнко (Ред.), Вимушені переселенці: соціально-педагогічні проблеми і досвід підтримки. (Колективна монографія). (с. 8-69). Кропивницький: Імекс-ЛТД.

УДК 355.01:356.15

Юлія ЩОТОВА, Інна ІВЖЕНКО
(м. Київ)

Волонтерські практики в умовах воєнних дій

Сьогодні війна на території нашої держави, кидає виклик українському суспільству щодо активізації оборонної здатності країни, шляхом національної консолідації. В умовах військових дій, важливу роль відіграє громадянський сектор, представлений волонтерським рухом. Волонтерська діяльність, відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність», це добровільна, соціально спрямована, неприбуткова діяльність, що здійснюється волонтерами шляхом надання волонтерської допомоги [3]. Волонтерська діяльність – це насамперед добровільний вибір кожного громадянина, який прагне допомагати

та підтримувати інших, сприяти збереженню життя людей, піднімати його якість в умовах війни.

Упродовж останнього десятиліття до волонтерства існує досить широкий інтерес. Дослідженням різних аспектів проблем розвитку волонтерських рухів займалося чимало вчених [1]. Питання розвитку волонтерства в соціальній сфері обґрунтовували О. Безпалько, П. Буасьє, Ю. Пермяков, Л. Полехіна, Т. Семигіна, І. Івженко. Описом змісту, напрямів та форм волонтерської діяльності в суспільстві займалися Р. Вайнола, О. Решетніков, А. Ходорчук, Е. Холостова, аналізувала правові основи діяльності волонтерства в Україні С. Шиндаулетова. Питання доброчинності, молодіжного лідерства в контексті волонтерства у вітчизняній науці та практиці досліджували О. Брижовата, І. Грига, Л. Дума, Н. Заверико, І. Зверєва, І. Іванова, А. Капська, О. Карпенко, Н. Комарова, О. Лозовицький, В. Назарук, І. Пінчук, Н. Романова, Ф. Ступак, С. Толстоухова, І. Трубавіна, О. Яременко, тощо.

В умовах військових дій в Україні, поняття «волонтер» та «волонтерство» зустрічається досить часто. У 2014 році слово «волонтер» стало синонімом «захисник України». На нашу думку, даний термін досить швидко почав створювати навколо себе власне символічне поле, вийшовши далеко за межі мирного життя, поширюючись на інші сфери життєдіяльності соціуму в умовах війни, зокрема, швидко мобілізувавшись у військовій допомозі в усіх її різноманітних проявах, формах і видах.

За невеликий проміжок часу, українське волонтерство перетворилося в потужний рух громадських організацій та громадських діячів, діяльність яких спрямовується на надання матеріальної, медичної, психологічної та правозахисної допомоги українським військовим, пораненим, сім'ям загиблим та переселенцям. Прикладом слугуватимуть наступні хаби. Український громадський та політичний діяч, волонтер та телеведучий Сергій Притула створив волонтерський штаб у Києві. Штаб працює як координаційний хаб – такий собі міст між тими, хто приносить допомогу, і тими, хто її потребує. Головна мета даного штабу – забезпечити всім необхідним, в першу чергу, бійців Територіальної оборони та військових ЗСУ, які стоять на позиціях у гарячих точках Києва та Київської області, тримаючи оборону столиці.

Телеведуча та громадська діячка Маша Єфросиніна перепрофілювала роботу фонду «Маша» на час війни. Відтепер фонд займається закупівлею медикаментів та їжі, збирає кошти на інші гуманітарні потреби жінкам, дітям та літнім людям, які постраждали від бойових дій. Також, фонд «Маша» створив психологічну Онлайн-платформу, зібравши фахівців з усієї України, які надають психологічну допомогу дітям-свідкам військових дій та членам їх сімей.

Безумовно, однією з головних рис сучасного волонтерства є «чутливість» української нації до надання допомоги, згуртованість задля такої допомоги, внутрішня готовність її надати [2]. На окрему увагу заслуговує кмітливість волонтерів – розмаїття способів, видів, форм волонтерської активності. Перелік засобів, до яких вдаються волонтери, на нашу думку, свідчить про високий

рівень креативності української нації, її сердечність та господарність – риси, які проявили себе яскраво зараз, в умовах військових дій.

Таким чином, вітчизняний волонтерський рух, будучи закоріненим у традиції безкорисливої допомоги нужденним, історично притаманній українській національній культурі, і взявши на озброєння досвід ряду передових зарубіжних країн, набуває все більшої потужності, об'єднує все більше громадян та залучає значні ресурси для перемоги нашої країни. Зараз в Україні волонтерство набуває масового поширення, бо це потужний добровільний рух, в першу чергу за свободу та гідність країни, який спроможний взяти на себе вирішення частини проблем населення, що знаходиться в просторі війни, демонструючи мобільність та вміння оперативно реагувати на ситуативні запити і потреби суспільства.

Література

1. Голованова Т. П., Гапон Ю. А. Волонтерство в соціальній роботі як феномен цивілізованого суспільства. Запоріжжя, 1996.
2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І.Д. Звереві. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с.
3. Про волонтерську діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 19.04.2011 р. № 3236-VI // Відом. Верхов. Ради України. 2011. № 42. Ст. 435. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>. Дата звернення: 09.04.2022. Назва з екрана.

УДК 356.15:355.01

Оксана МИХЄВА
(м. Київ)

Актуальність волонтерської діяльності у період війни

Реалії сьогодення з якими стикнулася Україна та українське суспільство сприяли згуртуванню населення та фахівців різноманітних сфер. Не виключенням стала сфера соціальної роботи. Сьогодні кожен українець, що знаходиться на відповідному фронті, наближає нашу перемогу. Щоб підтримати збройні сили України, населення, яке постраждало від агресивних дій окупантів, дітей, людей похилого віку багато українців почали займатись волонтерською діяльністю. Значна кількість таких волонтерів займається збором коштів, закупкою необхідних товарів, ліків, продуктів харчування, допомагають з перевезенням та евакуацією, допомагають отримати фахову медичну допомогу, допомагають переселенцям тощо. За незначний проміжок часу волонтерство в Україні перетворилось на потужний національний громадянський рух, як окремих осіб, так і громадських організацій, які спрямовують свою діяльність на надання різнопланової допомоги за окремими напрямками, а саме: матеріальної, медичної, правозахисної, психологічної різним категоріям населення. Волонтерський рух, який діє сьогодні в Україні не має аналогів.